

סמ:

עין משפט
גר מצוה

בני ממונות כשר בניני נפשות ומשני דרבא אפי' כר"מ דלמר
עד זומם פסול לכל התורה כולה דע"כ לא קאמר ר"מ התם אלא
עדי זומם דממון דרע לשמים ולכריות אבל הכא דרע לשמים
ולא לכריות לא שמת מיניה לית ליה לר"מ חשוד לאחד מכל
האקורין להי חשוד לכל התורה כולה
לרבא דלא אמר מקילתא למיתרמא
אלא בעד זומם דממון דווקא דרע
לשמים ורע לכריות ומיהו לאפי'
דהתם ניחא וקו"ל כוונתו וי"ל דאפי'
לרבא חשוד לדבר אחד דרע לשמים
ולא לכריות חשוד לכל התורה כולה
כיוצא בה דרע לשמים ולא לכריות
אפי' מקילתא למיתרמא ומשד לדבר
אחד דרע לשמים ורע לכריות חשוד
לכל התורה כולה אפילו רע לשמים
ורע לכריות:

ושלהם מותר לו וזהו. והו' דהו'
אורח לגביהו פירש
ר"מ דלמר בירושלמי אכסנאי אינו
אוסר לעולם ואומר ר"י דלא דמי
להכא כלל דהתם איירי (ו) כגון הכא
לדור נמני לש אכסנאית ולא לקבוע
עלמו דהכי איחא התם אית תנא
תני וסקודור אוסר מיד ואכסנאי לאתר
שליש וזית תנא תני קסודו אוסר
לאתר שלישי ואכסנאי אינו אוסר
לעולם מ"ד קסודו אוסר מיד כרגיל
ואכסנאי לאתר שלישי נשאינו רגיל
מ"ד קסודו לאתר שלישי כאלין
דעלן נרשות ואכסנאי אינו אוסר
לעולם כאלין דלא עלין נרשות:
גמ'

אלמא ע"ז ושבת כי הדרי ניהו שמע מינה: **מתני'** אגשי
חצר ששכח אחד מהן ולא עירב ביתו אסור מלהוציא לו ולהם
ושלחם מותרין לו ולהם נתנו לו רשותן הוא מותר והן אסורין היו שנים
אסורין זה על זה שאחד נותן רשות ונוטל רשות ונתנין רשות ואין נוטלין
רשות מאימתו ונתנין רשות ב"ש אומרים מבעוד יום וב"ה אומרים משחשיכה
י"מ שנתן רשותו והוציא בין בשוגג או אסור: **גמ'** ביתו הוא דאסור החצירו שריא
אומר במידי אסור בשוגג אינו אסור: **גמ'** ביתו הוא דאסור החצירו שריא
היכי דמי אי דבטיל ביתו אמאי אסור אי דלא בטיל החצירו אמאי שריא הכא
במאי עסקינן כגון שביטל רשות החצירו ולא ביטל רשות ביתו וקא
סברי רבנן והמבטל רשות החצירו רשות ביתו לא ביטל דדירי אגיש
בבית בלא חצר ושלחן מותר לו ולהן מאי טעמא דהוי אורח לגבייהו:
לגבי רשותן הוא מותר והן אסורין: ונהוי אינהו לגביה כ"מ אורחין חד
ותוחזין ומבטלין הכי קאמר נתנו לו רשותן ומעיקרא הוא מותר והן
אסורין: היו שנים אסורין זה על זה: פשיטא לא צריכא דהדר חד מינייהו
ובטיל ליה לחבריה מהו דתימא לישתרי קמ"ל דכיון דבעידנא דבטיל לא הוה
ליה שריותא בהאי חצר: שאחד נותן רשות: הא תו למה לי אי נותן תנינא אי
נוטל תנינא סיפא איצטריכא ליה שנים נותנין רשות הא נמי פשיטא מהו דתימא
ליגור

חצירו: הרי זה אוסר. דמיהדר ומשקל רשותא הוא וחזר בו מניטולו: **גמ'** הא חצירו. רשות שהייתה לו בחצירו שריא לגבי חצירו
ומותר להן להוציא ממתיהן לחצר כדקמי' ממתיהן להדיא: אי דבעיל. רשותו לגבי חצר: ביטול אמאי אסור. הרי נתן להן ביתו
ונסתלק: ואי דלא בעיל. מידי רשות חצירו מאן שרייה: וקסברי רבנן. תנא דמתני' דקתמא היא ופליגא דארי' אליעזר דלמר בפרק
עושין פסין (לעיל דף ק"ו): ביתו אסור להכניס ולהוציא לו אבל להס מותר דהמנטל רשות חצירו רשות ביתו ביטול: **דעו אורח לגבייהו.**
כיון דמביתו לא מפיק אפי' דמשמש בחצר לא מיהדר ומשקל רשותיה הוא אלא כשאר אורחין: וכן אסורין. אפי' מביתו לחצר דכיון
דמשמש בחצר אפי' דלאו מבית דידהו מפיק הוה ליה משקל רשותא דמשמש לגבי חצר דלמו אורחין: **המשש.** לאו דוקא: **שעו**
מינה מבטלין כו. דמשמע נתנו לו רשות ארישא קאי דקמי' ושלחן מותר לו ולהן דבעל להס רשותו חזרו הוה ונתנו לו רשותן הוא
מותר: **היו שנים.** ששכחו ולא עירבו עם השאר ובעלו להן חצריהן רשותן אסורין שניהן זה על זה: **פשיטא.** דאי הוה מתייבא לחודייהו
מעיקרא או אפרי אהדדי: לא לריכא דהדר חד ובעיל לחצריהו. רשות עממו ואת חלקן ברשות שבעלו להן חצריהן: **מהו דתימא לביטול ליה**
דהוה לכו כחמשא שצרוין בחצר חצר ולא עירבו דמבעיל רשותא לחד משניהן: קמ"ל. דלא דמי דאילו התם כל חד חד רשותא דידהו ליה
רשותיה אבל הכא כיון דשאר חצר חצר לאו להאי דפשיטא לחודיהו בעילי אלא למתייבא ביה הדר חד ומבעיל לחצריהן דדידהו מני
לבעול רשותא דאקמי ליה חצריה לא מני לבעול דכיון דבעידנא דבעיל ליה הך קמאי רשותיהו אפי' לא הוה להאי מבעיל רשותא
בחי חצר משום דאפרי אהדדי אשתכח דבעול דקמאי לא אהני ובי הדר מבעיל האי לא מני לחצריהן רשותא דידהו דהא לא
קיייה: **נוסן פנינא.** ושלחם מותר לו ולהן ואי לאו דבעיל (ו) ליה אמאי משתרו: **נוטל פנינא.** נתנו לו אלמא יתיד נוטל רשות:

דמשמע ולא כל האדם. שמע מינה כספן שפסין שפסין ואלו הומונין. ולא באומות. שפסין ממתינין ומקבלין מהם (וחז"ל ה) דאפילו המעין שפסין (וחז"ל ה).
מפושעי ישראל. משמע מידן דמתנה במשכת יומא (ו). פשיטא ולי המרדס וכן הוה אומר מלך מולך פשע ב' ויהי מומר. ולקמן מפרש לה ואילו (וחז"ל ה). והבנסך יין. עינך ש"י עינך ש"י
מצינא. דקמי' מקבלין. פושט (ו). חוץ מן המומר לנסך ולחלל שבתות. דמי חמיר. האי מלך חמיר ליה שבת עטרת סוכים טופר בהקניא ההחלל כספן ופשע שקר שלט
שבת הקניא נעשש בנאפיש (ו). ושלחם מותרין לו ולהם. כאלו לא הם הנוטל לחצר חצירו ומותר לו להוציא משפת חצירו לחצר דהא רשותא חזר היא (וחז"ל ה). וישלח יין. לגבי מנין ופשע שקר שלט
ולחצר שבעל היא ממתיה לחצר. הרי זה אוסר. על בני חצר. דהדר שקליה לרשותיה ודעיר (ו). רשות ביתו לא ביטול. לשיך חצר כולה שלחן היא ויבטל מיוחדת לשיך להן להוציא מרשותו ולעיר (ו).

הדר פרק ששי עירובין

עד דהוי מומר (ט) ל"ג. דההוא דלא חשוד לכל מיני דלמר מר
חמורה ע"ג שכל המודה בה ככופר בכל התורה כולה דכתיב (ומבשר טו) וכי
תשו ולא משבו אז כל המלות האלה ובע"ג משמע קרא בחירות
(דף טז). אמר רב נתן. איחור ישראל מומר דקאמר רב הונא

לעיל (ע"ג) לענין ביטול רשות קאמר:
עוד דהוי מומר" לעבודת כוכבים אמר רב
נחמן בר יצחק ליתן רשות ולבטל רשות
"ויברתינא ישראל מומר משומר שבתו
בשוק מבטל רשות שאינו משומר שבתו
בשוק אינו מבטל רשות מפני שאמר ישראל
נוטל רשות ונותן רשות ובכרי עך שישכיר
כיצד - ואומר לו רשותי קנייה לך רשותי
מבטלת לך קנה ואין צריך לזכות רב
אשי אמר האי תנא הוא דחמירא עליה
שבת כע"ז כרתניא: ימכם ולא כולכם
פרט למומר מכס בכס חלקתי ולא באומות:
מן הבהמה להביא בני אדם הומונין
לבהמה מכאן אמרו: מקבלין קרבנות
מפושעי ישראל כדי שיחזרו בתשובה חוץ
מן המומר והבנסך יין והמחלל שבתות
בפרהסיא הוא גופא קשיא אמרת מכס ולא
כולכם להוציא את המומר והדר תני מקבלין
קרבנות מפושעי ישראל הא לא קשיא רישא
במומר לכל התורה כולה מציעתא במומר
לדבר אחד אימא סיפא חוץ מן המומר
והבנסך יין האי מומר היכי דמי אי מומר
לכל התורה היינו רישא אי לדבר אחד
קשיא מציעתא אלא לאו הכי קאמר חוץ
מן המומר לנסך ולחלל שבתות בפרהסיא

אגשי חצר ששמע מינה: **מתני'** אגשי
חצר ששכח אחד מהן ולא עירב ביתו אסור מלהוציא לו ולהם
ושלחם מותרין לו ולהם נתנו לו רשותן הוא מותר והן אסורין היו שנים
אסורין זה על זה שאחד נותן רשות ונוטל רשות ונתנין רשות ואין נוטלין
רשות מאימתו ונתנין רשות ב"ש אומרים מבעוד יום וב"ה אומרים משחשיכה
י"מ שנתן רשותו והוציא בין בשוגג או אסור: **גמ'** ביתו הוא דאסור החצירו שריא
אומר במידי אסור בשוגג אינו אסור: **גמ'** ביתו הוא דאסור החצירו שריא
היכי דמי אי דבטיל ביתו אמאי אסור אי דלא בטיל החצירו אמאי שריא הכא
במאי עסקינן כגון שביטל רשות החצירו ולא ביטל רשות ביתו וקא
סברי רבנן והמבטל רשות החצירו רשות ביתו לא ביטל דדירי אגיש
בבית בלא חצר ושלחן מותר לו ולהן מאי טעמא דהוי אורח לגבייהו:
לגבי רשותן הוא מותר והן אסורין: ונהוי אינהו לגביה כ"מ אורחין חד
ותוחזין ומבטלין הכי קאמר נתנו לו רשותן ומעיקרא הוא מותר והן
אסורין: היו שנים אסורין זה על זה: פשיטא לא צריכא דהדר חד מינייהו
ובטיל ליה לחבריה מהו דתימא לישתרי קמ"ל דכיון דבעידנא דבטיל לא הוה
ליה שריותא בהאי חצר: שאחד נותן רשות: הא תו למה לי אי נותן תנינא אי
נוטל תנינא סיפא איצטריכא ליה שנים נותנין רשות הא נמי פשיטא מהו דתימא
ליגור

עד דהוי מומר (ט) ל"ג. דההוא דלא חשוד לכל מיני דלמר מר
חמורה ע"ג שכל המודה בה ככופר בכל התורה כולה דכתיב (ומבשר טו) וכי
תשו ולא משבו אז כל המלות האלה ובע"ג משמע קרא בחירות
(דף טז). אמר רב נתן. איחור ישראל מומר דקאמר רב הונא
לעיל (ע"ג) לענין ביטול רשות קאמר:
עוד דהוי מומר" לעבודת כוכבים אמר רב
נחמן בר יצחק ליתן רשות ולבטל רשות
"ויברתינא ישראל מומר משומר שבתו
בשוק מבטל רשות שאינו משומר שבתו
בשוק אינו מבטל רשות מפני שאמר ישראל
נוטל רשות ונותן רשות ובכרי עך שישכיר
כיצד - ואומר לו רשותי קנייה לך רשותי
מבטלת לך קנה ואין צריך לזכות רב
אשי אמר האי תנא הוא דחמירא עליה
שבת כע"ז כרתניא: ימכם ולא כולכם
פרט למומר מכס בכס חלקתי ולא באומות:
מן הבהמה להביא בני אדם הומונין
לבהמה מכאן אמרו: מקבלין קרבנות
מפושעי ישראל כדי שיחזרו בתשובה חוץ
מן המומר והבנסך יין והמחלל שבתות
בפרהסיא הוא גופא קשיא אמרת מכס ולא
כולכם להוציא את המומר והדר תני מקבלין
קרבנות מפושעי ישראל הא לא קשיא רישא
במומר לכל התורה כולה מציעתא במומר
לדבר אחד אימא סיפא חוץ מן המומר
והבנסך יין האי מומר היכי דמי אי מומר
לכל התורה היינו רישא אי לדבר אחד
קשיא מציעתא אלא לאו הכי קאמר חוץ
מן המומר לנסך ולחלל שבתות בפרהסיא

חצירו: הרי זה אוסר. דמיהדר ומשקל רשותא הוא וחזר בו מניטולו: **גמ'** הא חצירו. רשות שהייתה לו בחצירו שריא לגבי חצירו
ומותר להן להוציא ממתיהן לחצר כדקמי' ממתיהן להדיא: אי דבעיל. רשותו לגבי חצר: ביטול אמאי אסור. הרי נתן להן ביתו
ונסתלק: ואי דלא בעיל. מידי רשות חצירו מאן שרייה: וקסברי רבנן. תנא דמתני' דקתמא היא ופליגא דארי' אליעזר דלמר בפרק
עושין פסין (לעיל דף ק"ו): ביתו אסור להכניס ולהוציא לו אבל להס מותר דהמנטל רשות חצירו רשות ביתו ביטול: **דעו אורח לגבייהו.**
כיון דמביתו לא מפיק אפי' דמשמש בחצר לא מיהדר ומשקל רשותיה הוא אלא כשאר אורחין: וכן אסורין. אפי' מביתו לחצר דכיון
דמשמש בחצר אפי' דלאו מבית דידהו מפיק הוה ליה משקל רשותא דמשמש לגבי חצר דלמו אורחין: **המשש.** לאו דוקא: **שעו**
מינה מבטלין כו. דמשמע נתנו לו רשות ארישא קאי דקמי' ושלחן מותר לו ולהן דבעל להס רשותו חזרו הוה ונתנו לו רשותן הוא
מותר: **היו שנים.** ששכחו ולא עירבו עם השאר ובעלו להן חצריהן רשותן אסורין שניהן זה על זה: **פשיטא.** דאי הוה מתייבא לחודייהו
מעיקרא או אפרי אהדדי: לא לריכא דהדר חד ובעיל לחצריהו. רשות עממו ואת חלקן ברשות שבעלו להן חצריהן: **מהו דתימא לביטול ליה**
דהוה לכו כחמשא שצרוין בחצר חצר ולא עירבו דמבעיל רשותא לחד משניהן: קמ"ל. דלא דמי דאילו התם כל חד חד רשותא דידהו ליה
רשותיה אבל הכא כיון דשאר חצר חצר לאו להאי דפשיטא לחודיהו בעילי אלא למתייבא ביה הדר חד ומבעיל לחצריהן דדידהו מני
לבעול רשותא דאקמי ליה חצריה לא מני לבעול דכיון דבעידנא דבעיל ליה הך קמאי רשותיהו אפי' לא הוה להאי מבעיל רשותא
בחי חצר משום דאפרי אהדדי אשתכח דבעול דקמאי לא אהני ובי הדר מבעיל האי לא מני לחצריהן רשותא דידהו דהא לא
קיייה: **נוסן פנינא.** ושלחם מותר לו ולהן ואי לאו דבעיל (ו) ליה אמאי משתרו: **נוטל פנינא.** נתנו לו אלמא יתיד נוטל רשות:

דמשמע ולא כל האדם. שמע מינה כספן שפסין שפסין ואלו הומונין. ולא באומות. שפסין ממתינין ומקבלין מהם (וחז"ל ה) דאפילו המעין שפסין (וחז"ל ה).
מפושעי ישראל. משמע מידן דמתנה במשכת יומא (ו). פשיטא ולי המרדס וכן הוה אומר מלך מולך פשע ב' ויהי מומר. ולקמן מפרש לה ואילו (וחז"ל ה). והבנסך יין. עינך ש"י עינך ש"י
מצינא. דקמי' מקבלין. פושט (ו). חוץ מן המומר לנסך ולחלל שבתות. דמי חמיר. האי מלך חמיר ליה שבת עטרת סוכים טופר בהקניא ההחלל כספן ופשע שקר שלט
שבת הקניא נעשש בנאפיש (ו). ושלחם מותרין לו ולהם. כאלו לא הם הנוטל לחצר חצירו ומותר לו להוציא משפת חצירו לחצר דהא רשותא חזר היא (וחז"ל ה). וישלח יין. לגבי מנין ופשע שקר שלט
ולחצר שבעל היא ממתיה לחצר. הרי זה אוסר. על בני חצר. דהדר שקליה לרשותיה ודעיר (ו). רשות ביתו לא ביטול. לשיך חצר כולה שלחן היא ויבטל מיוחדת לשיך להן להוציא מרשותו ולעיר (ו).

מסורת הש"ס

(א) נכסיה: משומה וכן
לחלקו (ב) ונספס פיה
הירדן ע"ד פד: חולין דף
(ג) חולין דף ה. (ד) נכסיה
נוסף: הכולל (ה) לעיל דף
טו. (ו) נכסיה: ישראל.
(ז) נכסיה: חוץ. (ח) נכסיה
(ט) נכסיה: חוץ. (י) נכסיה
(יא) נכסיה: חוץ. (יב) נכסיה
(יג) נכסיה: חוץ. (יד) נכסיה
(טו) נכסיה: חוץ. (טז) נכסיה
כירושלמי

תורה אור השלם

ו. דבר א"י ישראל
ואמרת אלהים אדם כי
יקריב מבם קרבן לך מן
הבהמה מן הבקר ומן
הצאן תקריבו את
קרבנם: ויקרא א ב

הגהות הב"ח

(א) רש"י דיה נתן וכו'
דכתיב ליה
(ב) חוץ דיה ושלח וכו'
דהתם חוץ דיה בעיני האם
דכתיב חוץ דיה ושלח
ועוד כ"י פשיטא:

מוסף רש"י

ליתן רשות. אשתי יכול
ליתן רשותו לשבט אלא
אם כן שכל משמר
שבת. וע"ז דף טז. ולבטל
רשותו. אם כן מבני לך
לשטר את רשותו ואפ"י
כעלה להס ליה מיתלת
עד שפטר. וישראל ששם
ולא נתן נתיביו עם בני
המדין והוא לך ממש
ואוסר עליהם מטעם להס
רשותו (וחז"ל ה). ושמר
שבתו בשוק. כפרהסיא
אפי' שיהו מומר לחלל
לעלמא הרי הוא ישראל
ואם לא עירב עם שניו
חצר או מבני נתן להס
רשותו ודיו (ו). ונתן
רשותו. אם איה פתח ביתו
פתח חצרו ששבתו דין
בה ושמר ליה עירב מתקן.
מטעם להס את רשותו של
חצר ואם לא ביטל חצר
להוציא ממתיהן לחצר
דהוה ליה מיתלת מרשות
המיתמת לכל אחד לרשות
שבת חצר. ונתן חצר
גורו אלא להוציא מרשותו
לרשות חצרו (ו). וע"ז דף
ובכ"ר עד שישכיר. עד
שפטר ישראל הימט
וחז"ל ה. ביצור אומר
לו. ישראל חתון רשות
יאמר רשותי קנייה לך. חס
נוטלה חתון מוציא לחצר
וע"ז דף טז. מכס ולא
כולכם. אדם כי יקריב
מכס קרבן. וע"ז נדר או
נדבה כפי. דהא כי יקריב
חששת כפרתו להקריב
וחז"ל ה. פרט למומר.
שאלן מקבלין נדבתו (ו).
מכס בכס חלקתי.
לנתן. למומר מביתו ולא
מיעוט ישראל ולא
לאומות. דכתיב אפי' חס
מכיר ישראל אפי' יקריב
קרבן ללך נדבתו וכו'
כפרתו מומין ויקרא כו)
ומתא (חולין י) אפי' חס
לחזור לחצר לומר אפי'
לרבות העובד סוכים
שעירד נדתי ונדבת
ישראל. וע"ז דידהו לא
מכיר מיעוט לחמוס מן
הלוי כי יקריב קרבן